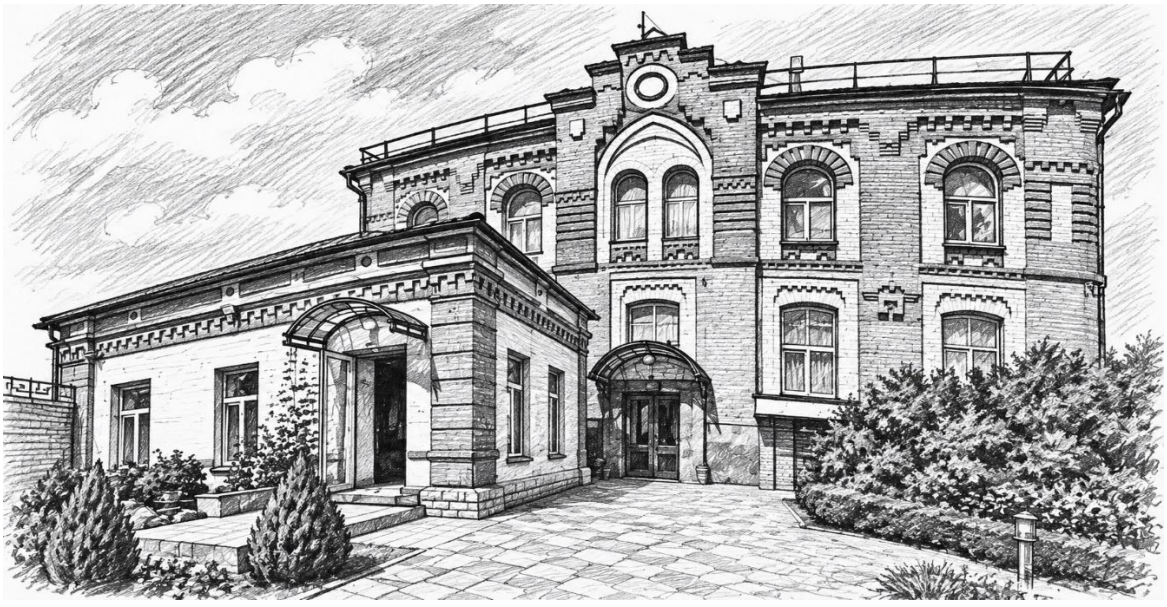
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАЦІЇ (TOPICAL ISSUES OF CLINICAL PHARMACOLOGY AND CLINICAL PHARMACY)

Матеріали науково-практичної

Internet-конференції з міжнародною участю

27 жовтня 2026 року

м. Харків

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАЦІЇ (TOPICAL ISSUES OF CLINICAL PHARMACOLOGY AND CLINICAL PHARMACY)

Матеріали науково-практичної
Internet-конференції з міжнародною участю

27 жовтня 2026 року
м. Харків

Харків
НФаУ
2026

УДК 615.1:615.03
А 43

Редакційна колегія та оргкомітет: проф. Кухтенко О. С. (голова), проф. Рубан О. А. (співголова), проф. Половко Н. П. (співголова), доц. Суріков О. О. (співголова), доц. Адонкіна В. Ю. (співголова), доц. Артюх Т. О. (співголова), проф. Бутко Я. О. (співголова), проф. Зупанець І. А. (керівник секції), проф. Міщенко О. Я. (керівник секції, відповідальний секретар), проф. Ткачова О. В. (керівник секції), проф. Бондарєв Є. В. (керівник секції), доц. Файзуллін О. В. (керівник секції), доц. Халєєва О. Л. (керівник секції), доц. Березняков А. В. (керівник секції), проф. Риженко І. М., проф. Кіреєв І. В., проф. Подольський І. М., доц. Козар В. В., доц. Шаповалова О. В., асист. Андріяненков О. В., асист. Кузенков Р. В.

Реєстраційне посвідчення в Укр ІНТЕІ № 826 від 17 листопада 2025 р.

Актуальні питання клінічної фармакології та клінічної фармації (Topical issues of clinical pharmacology and clinical pharmacy): матеріали наук.-практ. Internet-конф. з міжнар. участю (27 жовт. 2026 р., м. Харків) / редкол. : О. Я. Міщенко, Я. О. Бутко, О. О. Суріков та ін. – Харків : НФаУ, 2026. – 459 с.

У збірнику опубліковані матеріали науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю «Актуальні питання клінічної фармакології та клінічної фармації». У матеріалах конференції висвітлено клініко-фармакологічні доказові аспекти застосування лікарських засобів, зокрема у сфері підтримання ментального здоров'я; актуальні питання діяльності фармацевта та клінічного фармацевта у закладах охорони здоров'я та адміністрування антимікробних препаратів як мультидисциплінарного підходу протидії антибіотикорезистентності; питання безпеки фармакотерапіїі та системи фармаконагляду; роль цифрових технологій в клінічній фармакології та клінічній фармації; організаційно-управлінські підходи забезпечення раціонального застосування лікарських засобів; оцінка технологій охорони здоров'я, фармакоекономічні дослідження та формулярна система як складові забезпечення раціональної фармакотерапії.

Наведено технологічні та нанотехнологічні аспекти розробки, виробництва та використання лікарських засобів; окремі аспекти доклінічних та клінічних досліджень лікарських засобів.

Розглянуто сучасні методичні аспекти викладання клінічної фармакології та клінічної фармації в Україні та світі.

Видання представляє інтерес для наукових, педагогічних та практичних фармацевтичних та медичних працівників.

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність інформації відповідальність несуть автори.

УДК 615.1:615.03

© НФаУ, 2026

ВИЯВЛЕННЯ ПОМИЛКОВИХ РІШЕНЬ ЩОДО ЛІКАРСЬКИХ ВЗАЄМОДІЙ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ

Дунаєва І. П., Дорошенко О. М.
Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна
Кафедра фармакології та фармакотерапії
om.doroshenko@knmu.edu.ua

Вступ. Підготовка лікарів-стоматологів передбачає розпізнавання клінічно значущих лікарських взаємодій та обґрунтування заходів для мінімізації їхніх наслідків. Вивчення фармакології також закладає основи майбутньої участі стоматолога у системі виявлення та повідомлення про підозрювані побічні реакції. Водночас однаковий тестовий результат може приховувати різні навчальні труднощі: невпевненість у правильному рішенні, незнання або вибір необґрунтованого способу запобігання взаємодії. Тому для визначення навчальних потреб важливо враховувати не лише правильність відповідей, а й упевненість студентів та зміст допущених помилок.

Мета. Оцінити правильність розв’язання ситуацій щодо лікарських взаємодій, упевненість студентів-стоматологів у відповідях і характер помилкових рішень для визначення навчальних потреб.

Матеріали та методи. В одноцентровому поперечному освітньому дослідженні проаналізовано 40 заповнених анкет студентів 3-го курсу спеціальності «Стоматологія» Харківського національного медичного університету. Використовували електронну анкету, створену в Google Forms, яка містила 10 ситуаційних завдань щодо взаємодій аналгетиків, місцевих анестетиків, психотропних і серцево-судинних засобів. Правильну відповідь оцінювали в 1 бал, неправильну або «Не знаю» - у 0 балів; максимальний бал становив 10 балів. Упевненість зазначали за шкалою 0–100% із кроком 10%.

Для аналізу впевненості враховували лише ті завдання, у яких студент обрав варіант A–D і зазначив рівень упевненості; відповіді «Не знаю» до цього аналізу не включали. Основний аналіз охоплював 39 анкет, кожна з яких містила щонайменше 8 таких пар із 10 можливих. Для кожного студента обчислювали середню впевненість, частку правильних відповідей на тих самих завданнях і різницю між цими показниками. Окремо за всіма 40 анкетами описово порівнювали правильність 383 відповідей із зазначеною впевненістю ≥80% та <80%. Також аналізували зміст неправильних варіантів і відповіді «Не знаю».

Результати. Середній результат становив 8,53 бала з 10. Із 400 відповідей 341 була правильною (85,3%), 42 – неправильними змістовими (10,5%), 17 – «Не знаю» (4,3%). Максимальний результат отримано у 19 із 40 анкет (47,5%). Найвищою була правильність у ситуаціях послідовного застосування місцевих анестетиків (97,5%) та поєднання двох нестероїдних протизапальних препаратів (95,0%). По 80,0% правильних відповідей зафіксовано для комбінацій кодеїну з діазепамом, сертраліну з трамадолом, інгібітора АПФ із діуретиком і НПЗП, а також нітрогліцерину із силденафілом.

У 39 студентів, включених до аналізу впевненості, її середній рівень становив 75,4%, тоді як частка правильних відповідей на тих самих завданнях – 89,3%. Отже, студенти в середньому оцінювали ймовірність правильної відповіді на 13,9 відсоткового пункту нижче за фактичний результат. Така різниця спостерігалася у 31 із 39 студентів. Водночас рівень упевненості допомагав розрізняти відповіді за правильністю: за впевненості ≥80% правильними були 223 із 227 відповідей (98,2%), а за нижчої впевненості – 118 із 156 (75,6%). Чотири неправильні відповіді з високою впевненістю належали чотирьом різним студентам.

Ситуації з кодеїном і діазепамом та із сертраліном і трамадолом правильно розв'язали 32 із 40 студентів (80,0%). Проте серед решти восьми відповідей у першій ситуації було 7 помилкових варіантів і 1 відповідь «Не знаю», а в другій - по 4 відповіді кожного типу. У ситуації з кодеїном і діазепамом студенти обирали як достатній захід приймання препаратів після їди (три відповіді), двогодинний інтервал між ними (дві) або пропуск окремої дози діазепаму (дві). Двогодинний інтервал також обирали як спосіб запобігти наслідкам поєднання апіксабану з ібупрофеном, а інгібітор протонної помпи – як достатній захист при застосуванні двох НПЗП. Ці відповіді вказують, що під час навчання варто окремо розбирати, який саме ризик створює взаємодія і чи здатний запропонований захід його усунути. Інтерпретацію результатів обмежує невеликий обсяг одноцентрової вибірки.

Висновки. Високий загальний результат не виключав помилок у виборі заходів із запобігання лікарським взаємодіям. Поєднання оцінки правильності, упевненості та змісту відповіді дає змогу розрізняти коректні відповіді з низьким рівнем впевненості, відповіді «Не знаю» та помилкові рішення, зокрема, прийняті з високою впевненістю, і, залежно від цього, надавати студентам відповідний навчальний зворотний зв'язок.

Для подолання виявлених помилок пропонуємо відпрацьовувати кожну ситуацію за такою послідовністю: механізм взаємодії → можливий клінічний наслідок → обґрунтований спосіб зменшення ризику. Окремої уваги потребує розбір того, чому приймання після їди, часовий інтервал, пропуск дози або застосування інгібітора протонної помпи не усуває ризик у відповідних ситуаціях. Перспективою подальшого дослідження є проведення аналогічного опитування серед студентів спеціальностей «Медицина» та «Педіатрія». Засвоєння цього підходу доцільно перевіряти на нових клінічних завданнях; ефективність запропонованих навчальних заходів потребує окремого дослідження.

РОЗДІЛ 11. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАЦІЇ 367

Іванків Я. І.
ІННОВАЦІЙНІ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ ЗДОБУВАЧАМ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ…….. 368

Богатирьова О. В.
ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У БІОМЕДИЧНИХ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ НАУКАХ: ДОСВІД ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ …… 370

Mandy Moffat, Olena Bogatyrova
DEVELOPING AS A TEACHER IN PHARMACY EDUCATION ……. 376

Філіпець Н. Д., Філіпець О. О.
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ … 379

Зайченко Г. В., Потаскалова В. С., Пінський Л. Л.
СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ ГОТОВНОСТІ ФАРМАЦЕВТІВ ДО РОБОТИ У КЛІНІЧНИХ ВИПРОБУВАННЯХ ……. 380

Зайченко Г. В., Потаскалова В. С., Темірова О. А., Пінський Л. Л.
ВІД ЯКОСТІ БІОТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРЕПАРАТУ ДО КЛІНІЧНИХ ДОКАЗІВ У ПІДГОТОВЦІ БАКАЛАВРІВ БІОТЕХНОЛОГІВ ……... 382

Зарічкова М.В., Должнікова О.М.
РОЗШИРЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТІЙКОСТІ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ …. 384

Зуєва П. П., Філіпцова О. В.
РОЛЬ ФАРМАКОГЕНЕТИКИ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ …… 387

Ivanova T. V.
INNOVATIVE APPROACHES TO IMPROVING THE QUALITY OF MEDICAL AND PHARMACEUTICAL EDUCATION ……. 388

Дунаєва І. П., Дорошенко О. М.

ВИЯВЛЕННЯ ПОМИЛКОВИХ РІШЕНЬ ЩОДО ЛІКАРСЬКИХ ВЗАЄМОДІЙ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ … 394

Бойко А.І., Заліська О.М. Гунько Л.В., Яцкова Г.Ю.
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДГОТОВКИ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ФАХІВЦІВ З ВІЙСЬКОВОЇ ФАРМАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ …… 396

Nodar Sulashvili, Margarita Beglaryan, Nana Gorgaslidze, Nato Alavidze, Mariam Darbaidze, Maka Buleishvili, Ada (Adel) Tadevosyan, Marika Sulashvili, Lela Grigolia, Kakhaber Robakidze, Marina Giorgobiani, Nino Abuladze
THE SCIENTIFIC DISCOURSE ON THE METHODOLOGICAL ASPECTS OF TEACHING CLINICAL PHARMACOLOGY AND CLINICAL PHARMACY: CONTEMPORARY PEDAGOGICAL FRAMEWORKS, EVIDENCE-BASED EDUCATION, COMPETENCY-BASED LEARNING, CLINICAL DECISION-MAKING, PROFESSIONAL COMPETENCE, PATIENT SAFETY, AND INNOVATIVE DIGITAL EDUCATIONAL STRATEGIES ……. 392

Заліська О. М., Семенов О. М., Заболотня З. О.
ВПРОВАДЖЕННЯ ДАНИХ НАУКОВОЇ РОБОТИ ЩОДО ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПАЦІЄНТАМ З ПОСТКОВІДНИМ СИНДРОМОМ В ОСВІТНЬО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦИК-ЛІВ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ 433
……

Заліська О. М., Семенов О. М., Січкоріз О. Є.
НАПРЯМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ВАКЦИНАЦІЇ ВІД ГРИПУ І COVID-19 В АПТЕКАХ ТА У СИСТЕМУ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ФАРМАЦЕВТІВ УКРАЇНИ …… 435

Заліська О. М., Хіч О. Р., Яцкова Г. Ю.
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦИКЛУ ТУ «ІНФЕКЦІЙНИЙ КОНТРОЛЬ В АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДАХ»: ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ …….. 436

Міщенко О.Я.
ОБҐРУНТУВАННЯ ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ КЛІ-НІЧНИХ ФАРМАЦЕВТІВ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ЗАСТОСУВАННЯ БЕТА-ЛАКТАМНИХ АНТИБІОТИКІВ ……... 440

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАЦІЇ (TOPICAL ISSUES OF CLINICAL PHARMACOLOGY AND CLINICAL PHARMACY)

Матеріали науково-практичної
Internet-конференції з міжнародною участю

27 жовтня 2026 року
м. Харків

Формат 60х84/16. Ум. друк. арк. 14,25. Тираж 100 пр. Зам. № 1121/10-24.

Національний фармацевтичний університет
вул. Григорія Сковороди, 53, м. Харків, 61002
Свідоцтво серії ДК № 3420 від 11.03.2009 р.

Надруковано з готового оригінал-макета у друкарні ФОП В. В. Петров
Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
Запис № 24800000000106167 від 08.01.2009 р.
61144, м. Харків, вул. Гв. Широнінців, 79в, к. 137, тел. (057) 78-17-137.
e-mail: bookfabrik@mail.ua